Φρανκ Σέφερ, Αμερικανός προσήλυτος στην Ορθοδοξία: «Σπάνια η πνευματική αλήθεια θεωρείται μέρος της καθημερινής ζωής ή ως λύση για ό,τι θεωρείται εγκόσμιο, πολιτικό ή έστω ηθικό πρόβλημα»

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 1 Μαρτίου, 2018

«Χορεύοντας μόνος». Ελληνική έκδοση: «ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΙΣΤΗ ΣΤΟΝ ΑΙΩΝΑ ΤΩΝ ΨΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΩΝ» Εκδόσεις: «ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ»
«*Ο συγγραφέας αυτού του βιβλίου κάνει μια δημόσια εξομολόγηση, που αποκαλύπτει στον ετερόδοξο Χριστιανό ποιος είναι ο δρόμος που θα τον οδηγήσει στην πατρική του εστία. Είναι μια διεξοδική* ***κριτική του πολιτισμού της Δύσεως*** *και ταυτόχρονα μια παρήγορη αντιπροσφορά της αυθεντικής, αποστολικής, αγιοπατερικής εμπειρίας της Ορθοδόξου Εκκλησίας, της μόνης αληθινής Εκκλησίας του Χριστού*». (Αρχιμ. Γεώργιος, Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής του Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους).

Η Αμερική είναι ένα έθνος, που οι υπήκοοί του λέμε ότι πιστεύουμε στον Θεό, ενώ την ίδια ώρα ζούμε και συμπεριφερόμαστε όπως οι άθεοι. Κρινόμενοι ακόμη και με το ελάχιστο παραδοσιακό κριτήριο χριστιανικής συμπεριφοράς οι Αμερικανοί με δυσκολία μπορούν να χαρακτηριστούν ως «χριστιανικός λαός».

Σε σύγκριση με άλλους πολιτισμούς, εμείς οι Αμερικανοί είμαστε ίσως οι πιο υλιστές και πιο μολυσμένοι άνθρωποι στη γη. Όμως, σύμφωνα με αυτά που λέμε για τους εαυτούς μας, είμαστε ένας «θρησκευτικός», κι ακόμη ένας «καλός» λαός. Επομένως η άποψη κάποιου για την αμερικανική κοινωνία εξαρτάται από το εάν θα κρίνει τους Αμερικανούς με βάση τα λόγια τους ή τις πράξεις τους. Εμείς π.χ. υποστηρίζουμε ότι αγαπάμε τις οικογένειές μας, αλλά πενήντα τοις εκατό από τους γάμους μας διαλύονται με διαζύγιο. Ισχυριζόμαστε ότι αγαπάμε τα παιδιά μας, όμως το ένα τρίτο των παιδιών της Αμερικής εξοντώνονται με τις εκτρώσεις (1,6 εκατομμύρια κάθε χρόνο). Αλλά και πολλά εκατομμύρια των παιδιών που γεννιούνται εγκαταλείπονται στο αποτυχημένο εκπαιδευτικό σύστημα και στο φιλανθρωπικό έλεος των δικαστηρίων για τα διαζύγια, στους κοινωνικούς λειτουργούς και στην «ημερήσια φροντίδα» των ορφανοτροφείων.

Από μία σοβαρή άποψη, η οποία αποδέχεται τη σύμφυτη αλήθεια του ιστορικού

Χριστιανισμού, τα ηθικά προβλήματα που μας κατακλύζουν δεν οφείλονται στην έλλειψη θρησκευτικότητας στην κοινωνία μας· αντίθετα, **οφείλονται στην τόσο μεγάλη πίστη σε πλανεμένες θρησκείες**. Ζούμε σε ένα έθνος, που πιστεύει για τον εαυτό του ότι είναι έντονα θρησκευτικό. Όμως, παρά τον θρησκευτικό του ζήλο, η πίστη στη διδασκαλία της ιστορικής Εκκλησίας – με άλλα λόγια της Ορθόδοξης Εκκλησίας- είναι εκτός μόδας στην Αμερική. Πιο συγκεκριμένα η πίστη αυτή είναι εκτός μόδας στους εκκοσμικευμένους κύκλους της «Τάξης των Ειδημόνων» (Knowledge Class) μας. Έτσι αποκαλούν ορισμένοι τους ακαδημαϊκούς, τις προσωπικότητες των μέσων επικοινωνίας, τους τεχνοκράτες εκπαιδευτικούς, τους δικαστικούς και τους μεγάλους επιχειρηματίες, οι οποίοι όλοι μαζί αποτελούν το ανώτατο διανοητικό, πολιτικό και κοινωνικό στρώμα της κοινωνίας μας. Επίσης η ίδια πίστη είναι εκτός μόδας και στον προτεσταντικό κόσμο με τον αχαλίνωτο κατακερματισμό σε Ομολογίες. Όσοι ανήκουν στην «Τάξη των Ειδημόνων» έχουν εγκαταλείψει τον ιστορικό Χριστιανισμό μαζί με τις μεταφυσικές και υπερβατικές ιδέες και τον έχουν αντικαταστήσει με την εκκοσμικευμένη αντίληψη ότι τον άνθρωπο και τις ηθικές αξίες τα δημιούργησε η τυφλή τύχη, η φύση και όχι ο Θεός. Οι άλλοι έχουν μέσα τους ένα είδος πίστης, αλλά αυτή είναι η ακραία υποκειμενική και προσωποπαγής πίστη της ποικιλίας των «αναγεννημένων». Νομίζω ότι μια τέτοιου είδους πίστη είναι στ` αλήθεια περισσότερο μια μορφή ψυχοθεραπείας παρά μια συνεπής προσήλωση στον ιστορικό Χριστιανισμό, διότι αυτή η δεύτερη απαιτεί από τον καθένα να συμμορφώσει τη ζωή του με ένα συγκεκριμένο μυστηριακό και ασκητικό ηθικό κώδικα.

Σήμερα πολύ λίγοι σοβαροί άνθρωποι, που μελετούν τα ηθικά ή πολιτιστικά – ιστορικά προβλήματα της κοινωνίας μας, είναι πρόθυμοι να προτείνουν ιστορικά χριστιανικές λύσεις γι` αυτά. Ωστόσο μερικοί απ` αυτούς τους ίδιους ανθρώπους διατηρούν μια ιδέα ότι είναι χριστιανοί ή απλώς θρησκευτικοί άνθρωποι, έστω κι αν οι πράξεις τους είναι αντίθετες με τους ισχυρισμούς τους. Αυτός ο δυαλισμός παρατηρείται, επειδή φθάσαμε να πιστεύουμε ότι η πραγματικότητα διαιρείται σε στεγανά διαμερίσματα. Στο ένα από αυτά βιώνεται η πολιτιστική και πολιτική μας ζωή ως μια καθαρά κοσμική – επιστημονική επιδίωξη. Στο άλλο εμείς οι ίδιοι διατηρούμε τη θρησκεία μας. Ενεργούμε ωσάν η θρησκεία να είναι μια ιδιωτική, ψυχολογική και υποκειμενική υπόθεση. Σπάνια η πνευματική αλήθεια θεωρείται μέρος της καθημερινής ζωής ή ως λύση για ό,τι θεωρείται εγκόσμιο, πολιτικό ή έστω ηθικό πρόβλημα. Πολύ λιγότερο προβάλλεται η διδασκαλία του ιστορικού Χριστιανισμού ως η μυστηριακή αλήθεια, η οποία υπερβαίνει κάθε άλλη εκπεφρασμένη αλήθεια και γίνεται αιτία να θεωρείται ολόκληρη η ζωή ένα όμορφο μυστήριο, γεμάτη από νόημα και ουσιαστικό περιεχόμενο.

Η σύγχρονη ζωή είναι διαχωρισμένη σε πνευματικές και κοσμικές σφαίρες. Ο μεγάλος Ορθόδοξος θεολόγος π. Alexander Schmemann έχει αναφερθεί σ` αυτόν τον κατακερματισμό, τον οποίο και θεωρεί ως αμάρτημα· «Το αμάρτημα ήταν όχι ότι ο

άνθρωπος παραμέλησε τα θρησκευτικά του καθήκοντα· το αμάρτημα ήταν ότι είδε τον Θεό από την άποψη της θρησκείας, δηλαδή τον έθεσε αντιμέτωπο με τη ζωή».

Μερικές φορές προχωρούμε τόσο πολύ, ώστε να τυποποιούμε αυτήν την μάλλον περίεργη και αυθαίρετη διαίρεση της πραγματικότητας. Για παράδειγμα, έχει γίνει άρθρο της σύγχρονης ακαδημαϊκής «πίστης» ότι η ιστορική χριστιανική αλήθεια έχει να προσφέρει πολύ ελάχιστα ή σχεδόν τίποτε στην πλουραλιστική, δημοκρατική, εγκόσμια κοινωνία, που αντιμετωπίζει προβλήματα σε παγκόσμια κλίμακα. Πράγματι, στην πλουραλιστική δημοκρατική μας κοινωνία πιστεύουμε γενικά ότι η ηθική αποτελεί προσωπική υπόθεση. Επίσης πιστεύουμε ότι η ελευθερία, συμπεριλαμβανομένης και της ελευθερίας που προέρχεται από την ηθική και θρησκευτική παράδοση, είναι καλή και ωφέλιμη. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η παραδοσιακή θρησκεία να μπαίνει συχνά σε δεύτερη θέση σε σχέση με τις κοσμικές «θρησκείες», μία από τις οποίες είναι η πολιτική, που θεωρούνται ως οι πηγές της «ηθικής» στο σύγχρονο πολιτισμό μας. Η πνευματικότητα έχει ευρύτατα ατομικοποιηθεί και παραμερισθεί από το δημόσιο ενδιαφέρον. Έτσι σήμερα θεωρείται φυσιολογικό για τους ανθρώπους από το ένα μέρος να ισχυρίζονται ότι είναι πνευματικοί και από το άλλο να ενεργούν ωσάν να κατευθύνει τις ζωές τους μόνον ο υλιστικός ευδαιμονισμός.

Όμως η διδασκαλία της ιστορικής Χριστιανικής Εκκλησίας, της Ορθόδοξης Εκκλησίας, σ` αυτά τα θέματα είναι πολύ διαφορετική από τις σύγχρονες εκκοσμικευμένες αντιλήψεις. Η ιστορική Εκκλησία, όσον αφορά στον κόσμο, έχει την άποψη ότι στις προσωπικές επιλογές για το καλό ή το κακό βρίσκεται η ριζική αιτία των ανθρώπινων προβλημάτων ή των μεγάλων επιτευγμάτων, αυτά που αποτελούν το θεμέλιο της ανθρώπινης ιστορίας. Σύμφωνα με την άποψη της Εκκλησίας, τα εγκόσμια κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα της ανθρωπότητας δεν μπορούν να κατανοηθούν παρά μόνο μέσα από το πλαίσιο των ηθικών επιλογών που επιχειρούν οι άνθρωποι, καθώς ασκούν την ελεύθερη βούλησή τους. Επομένως, η πνευματική πίστη είναι συνδεδεμένη με τις πολιτιστικές, πολιτικές και ιστορικές τάσεις, όσο και η επιστημονική θεωρία, η πολιτική ή η παιδεία. Αυτό συμβαίνει, διότι σύμφωνα με την Ιερά Παράδοση της ιστορικής Εκκλησίας, ο Θεός – και όχι η φύση – είναι η έσχατη πηγή της αλήθειας. Ακόμη, σύμφωνα με την άποψη της ιστορικής Εκκλησίας, η σωτηρία συνεπάγεται μια πνευματική πορεία προς τον Θεό και όχι μόνο την επιδίωξη της βίωσης εσωτερικών αισθημάτων.

Με βάση την Ιερά Παράδοση θα έπρεπε να γραφεί ένα βιβλίο, για να θίξει κριτικά τα κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα της εποχής μας και συγχρόνως να εισηγηθεί μια θεολογική λύση γι` αυτά. Εάν ο Χριστιανισμός είναι η αλήθεια με την έννοια ότι η διδασκαλία της ιστορικής Εκκλησίας περιγράφει όντως την πραγματικότητα όπως είναι και προσφέρει ασφαλή καθοδήγηση στους ανθρώπους για το πώς να ζήσουν αρμονικά με τον Θεό, ακόμη για το πώς να γίνουν όμοιοι με τον Θεό, τότε οι

χριστιανικές αντιλήψεις καλύπτουν όλες τις πτυχές της ανθρώπινης ύπαρξης. Εάν έτσι έχουν τα πράγματα, τότε δεν υπάρχουν απαγορευτικές πινακίδες μεταξύ θρησκευτικού και κοσμικού. Γίνεται κατανοητό ότι και τα δύο έχουν την ίδια πηγή. Έτσι ο μεν νόμος θεωρείται ότι σχετίζεται με την θρησκευτική ηθική, η δε πολιτική ότι ασκείται μέσα σε μια νομιμοποιημένη σφαίρα, που την διαμορφώνουν με τις αντιλήψεις τους οι θρησκευτικοί άνθρωποι. Επί πλέον οι δοξασίες των ατόμων καταλήγουν να συσχετισθούν με την εξωτερική τους συμπεριφορά.

***

Αυτό το βιβλίο το έγραψα με την ελπίδα ότι εκείνοι που ήδη βρίσκονται μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία θα ενημερωθούν για την πτώχευση του πολιτισμού που τους περιβάλλει και θα αμυνθούν ανάλογα· και εκείνοι, που προς το παρόν βρίσκονται έξω από την Ορθόδοξη Εκκλησία, μπορούν να το θεωρήσουν χρήσιμο εργαλείο στο δικό τους προσκυνηματικό ταξίδι. Ίσως το βιβλίο αυτό δεν είναι ένα τέλειο έργο. Είθε όμως να δείξει τουλάχιστον ένα πιο σύντομο δρόμο, για να βρουν άλλοι κάποιες από τις αλήθειες, που εγώ ανακάλυψα διαβάζοντας τόσα πολλά βιβλία!

Σάββας Ηλιάδης,
Δάσκαλος

Κιλκίς, 1-3-2018